

Textus: Jel 1, 17-20: „Amikor megláttam, lába elé estem, mint egy halott, ő rám tette jobbját, és így szólt: Ne félj! Én vagyok az első és az utolsó és az élő: halott voltam, de íme, élek örökkön-örökké, és nálam vannak a halál és a pokol kulcsai. Írd meg tehát mindazt, amit láttál, ami van, és ami ezek után történik majd, a hét csillag titkát, amelyet jobb kezemben láttál, és a hét arany gyertyatartót: a hét csillag a hét gyülekezet anyyala, a hét gyertyatartó pedig a hét gyülekezet.”

Kedves Testvérek!

Visszatérünk az igehirdetés sorozathoz, azokhoz a képekhez, szimbólumokhoz, ahogyan Isten beszél az Ő népéről, ahogyan bennünket is lát, megszólít. Januárban a gyertyatartó, a templom és az illatáldozat/jó illat képei lesznek velünk. Az utolsó januári vasárnap pedig adakozás vasárnapja lesz. Újév kezdetén emlékezünk: vissza- és előre tekintünk. Határvonalon vagyunk. A gyülekezeti közösségünkben is, a presbiterválasztás után új ciklus kezdődik. Új tisztségviselők, szolgálók állnak be a szolgálatba és megköszönjük azoknak a szolgálatát, akik eddig benne voltak aktívan a vezetésben. Az új kezdetben mindig benne van a visszatekintés, hálaadás, megállás, bűnbánattartás is és az előre tekintés is. Az előre tekintésünkben pedig ott van a reménység, de akár a kérdések, aggodalmak is: mi lesz, mi vár ránk, mit hoz az új év, merre alakulnak majd az események? Az elmúlt évek sorozatos globális krízis folyamatai, kihívásai alapvetően megrendítették az emberek biztonságérzetét. Eddig számunkra ismeretlen helyzetekkel kellett megbirkóznunk és másféle módon elkezdni reagálni. Hadd kérdezzem meg itt az igehirdetés elején: hogy állsz te a biztonságérzettel, ha előre tekintesz: mit látsz magad előtt? Hogy látod Isten népét, a gyülekezeti közösségünket, s benne a saját sorsodat? Mennyire érzed, hogy szükséged van nagyobb biztonságra, érzékenyebb lettél erre, akár olykor küzdesz szorongással, reménytelenséggel: jobban, mint korábban? A gyülekezeti közösség egyik fontos funkciója az otthon, a biztonság, az Istennel és egymással való kapcsolódás helye. Hogy éled meg a gyülekezeti közösséget? Mennyire éled meg a biztonságot adó jellegét?

De hogy közeledjünk az Igéhez, képzelj el egy olyan korszakot, ahol nagyon másként zajlanak a dolgok! Ahol biztonság, élet és halál, veszteség és megmaradás egész más tartalommal bíró fogalmak.

1. A kontextus

Az evangélium elterjedt az egész Földközi-tenger vidékén az 1. század közepén, virágzott az egyház, egyre többen lettek keresztyének. Aztán jött az üldözés. Ami igazából már a kezdetektől jelen volt. Először a zsidó származású emberektől, aztán pedig a Római Birodalom részéről. Hiszen a keresztyének Jézusra használták azokat a felségjelzőket, amiket a császárra volt szokás alkalmazni akkoriban. Tudjátok, az üldözés és kihívások rövid távon megerősítik az embert. Kipróbáltta tesznek, megedzenek. Aztán szépen, lassan bele is lehet fáradni. Végül egészen ki lehet ábrándulni a hosszan tartó üldözések, kihívások során. Üldözés támad egyszer-kétszer... sokszor. Éveken és évtizedeken át tizedelték a keresztyén gyülekezeteket. Keresztyén vértanúk ezrei, tízezrei haltak meg. Vadállatok elé vetették őket, égő fáklyaként égették el őket, mindenféle borzalmas kivégzési móddal büntették őket a „civilizált” rómaiak, mert nem imádták a császárt és Jézust vallották úrnak. Képzeljük csak el, ha éveken át nyomorgatnak minket, s kedves testvéreinket, családtagjainkat ölik meg s kínozzák halálra... a hitünk megrendülhet, elgyengülhet a bizonyosság: valóban megéri? Valóban érdemes mindent feláldozni Krisztusért? Isten népének különösen ilyenkor van szüksége arra, hogy Urára tekintsen s megerősítést kapjon tőle. Mert felvetődik a kérdés: miért vannak az üldözések? Igen, Jézus megmondta, hogy a világon nyomorúságunk lesz, de meddig fog ez fokozódni? Lehet, hogy megszűnik maga az egyház is? Talán teljesen elpusztítható? Mennyire félemlíthető meg az aktuális hatalom által? Fel tud oldódni a nagy egészben, sikerül ez a Római Birodalomnak, amit annyi néppel és kultúrával megtettek már az évek során? A Jelenések könyve a Domitianus császár idején lévő nagy keresztyénüldözés idején íródott, egy nagyon nehéz, szenvedéssel teli időszakban, amikor sokan veszítették el szeretteiket, testvéreiket az üldözés alatti vérontásban. Elevenen élhettek Néro császár rémuralmának üldözései is még az emlékezetükben. Ebben a kontextusban, ebben a talán már fásult, fájdalmas és szenvedésekkel teli helyzetben szólal meg a Jelenések könyve, ahol ezt mondja az egyház Ura: „*Ne félj! Én vagyok az első és az utolsó és az élő: halott voltam, de íme, élek örökkön-örökké, és nálam vannak a halál és a pokol kulcsai.*”

Nincs más Úr – vigasztalja őket, bennem bízhattok, rám számíhattok! Hűséges vagyok! Én vagyok mindenekelőtt és mindenek fölött és én döntök örök élet és halál fölött.

Ennek fényében valljuk a Heidelbergi káté szavait az anyaszentegyházzal kapcsolatban:

54. kérdés: Mit hiszel az egyetemes keresztyén Anyaszentegyházról?

Hiszem, hogy Isten Fia a világ kezdetétől a világ végezetéig az egész emberi nemzetségből Szentlelke és igéje által az igaz hitben megegyező, örök életre kiválasztott gyülekezetet gyűjt magának, ezt oltalmazza és megtartja.

Hiszem, hogy ennek a gyülekezetnek én is élő tagja vagyok, és örökké az is maradok.

2. A kép

De tovább bomlik számunkra a kép. A mai fókuszban az van, ahogy Isten látja a gyülekezeteket, az Ő népét. Gyertyatartóként vannak ábrázolva itt a Jelenések látomásaiban.

A hét ázsiai gyülekezetnek írja János mindezeket, őket köszönti a trónuson ülő Atya, a hét lélek és Jézus Krisztus, a hű tanú nevében, aki eljön a felhőkön, és mindenki meglátja Őt. Azt mondta neki a hang, hogy mindent, amit lát, írjon le egy könyvbe, és küldje el Ázsia hét gyülekezetének (a mai Törökország területe): Efezusba, Szmirnába, Pergamonba, Thiatirába, Szárdiszba, Filadelfiába és Laodiceába. János megfordult, mert látni akarta, hogy ki mondja mindezt. Hét arany gyertyatartót látott. A gyertyatartók a keresztyén gyülekezeteket jelképezik. Hogy aranyból vannak, azt mutatják, mennyire értékesek és drágák Krisztus szemében. A gyertyatartók között állt valaki, aki Jézusra hasonlított. Ez azt jelenti, hogy Krisztus minden gyülekezetében jelen van.

„A hét gyertyatartó: az egyház teljességét jelenti: Isten újszövetségi Egyházát az „idő országútján”, mely Jézus Krisztus különleges gondviselésének és figyelmének tárgyát képezi, s világosságot áraszt a világra.”

A gyertyatartó egy olyan tartóállvány, amire egy vagy több mécsest helyeztek. A profán élet területén nélkülözhetetlenül hozzátartozott a házak felszereléséhez. Egyszerű és díszes kivitelben, olcsó és értékes anyagból egyaránt készítették. Kultuszi vonatkozásban legnevezetesebb a szent sátor, majd a templom céljára készített gyertyatartó. A szent sátor céljára készített gyertyatartó mintáját Isten a hegyen mutatta meg Mózesnek (2Móz 25,31-40). Színaranyból kellett egy darabban kiönteni. Törzséből félkör alakban 3-3 kar emelkedett ki úgy, hogy mind egyforma magasságban végződött. A törzssel együtt hét karja volt. Az oldalkarokat 3-3, a középsőt négy mandulavirág alakú kehely díszítette gömbbel és virággal. Felszereléséhez tartozott a hét mécses, továbbá a színaranyból készült koppantók és hamutartók.

Két dolgot emelnék ki a gyertyatartó képével kapcsolatban: a **világítás, fényforrás** funkciót, ami félreérthetetlen, egyértelmű. Nem önmagáért van, feladata van a környezetében. Jelenléte alapvető fontosságú, nélküle nagy a sötétség. Természetesen fontossága addig adott, amíg világít: ha már nem világít, akkor elveszíti jelentőségét, sőt, önmaga karikatúrája lesz. A másik a gyertyatartó labilitása, **kiszolgáltatottsága** (könnyű feldönteni, nem egy szikla vagy hasonlóan masszív dolog). A gyertyatartó ingatag, kiszolgáltatott. Lehet a düh, a támadás célpontja is, észrevehető. Közben pedig szükség van rá. Éppen ezért a környezetének a viszonya gyakran ambivalens vele.

3. Az üzenet

Három irányba tekintünk a mai ígehirdetésben.

a. Anyaszentegyház. Nekünk is fel kell tenni a kérdést: ma elpusztulhat-e az egyház? Feloldódhat-e a keresztyének mondott kultúrák, államok intézményrendszerében? Megsemmisülhet-e az erős kulturális hatások közt? A modern materializmus, az ideológiák elég erősek-e ahhoz, hogy kihunyjon a láng? Isten népe fel fogja-e adni egy nap Isten igazságát? Vagy Benne marad és képes lesz megmaradni? Kétféleképpen pusztulhat az egyház: az egyik, ha engedi, hogy a világ úgy hasson rá, hogy átformálja a gondolkozását, elszakítja a bibliai igazságoktól. A másik, hogy teljesen bezár és nem érintkezik a világgal, így nem tud áldás lenni a világ számára. Hittel valljuk meg, hogy Isten őrzi és tartja ma is az Anyaszentegyházat, közben pedig küzdelmes és üldözött állapotban vagyunk ma is. Ne legyenek illúzióink: ez a kontextusunk, háborúban, harcban állunk. Egy valaki tudja megrendíteni az anyaszentegyházat: Isten maga. Az ítélet részeként. Ezt olvassuk az efézusi gyülekezetnek írt levélben: „*Emlékezzél tehát vissza, honnan estél ki, térj meg, és tedd az előbbi cselekedeteidet, különben elmegyek hozzád, és kimozdítom gyertyatartódat a helyéből, ha meg nem térsz.*” (Jel 2,5) Ez istenfélelemre, alázatra indít minket, Isten népeként.

b. Gyülekezet. Mire hív minket ez a bibliai kép, a gyertyatartó képe gyülekezetként? A gyertyatartó egy darabból öntött tárgy volt. Nagyon szép szimbólum ez. Egy. Nem osztható részekre. Hiába vagyunk különbözőek, egyek vagyunk, a Lélek által egy darabba öntve. Az összetartozásunk nem érzéseken alapul, hanem mély, lelki, szellemi kötelékei vannak. Hisszük-e ezt, tudjuk-e így látni a gyülekezetünk közösségét? Elfogadjuk-e azt, hogy Isten népe részeként mi magunk is világítani rendeltettünk, de ez nem a saját fényünk. Mi hordozzuk csak, tükrözzük a Világ Világosságának fényét. Törekenyek vagyunk, az Ő kezében az életünk, így tekinthetünk saját magunkra. És ezen a vasárnapon a presbiter testvérekért való hálaadás kapcsán hadd osszam meg: rendkívül vagyok ezért az „egy darabból öntött” állapotért a vezetői szinten is. Különbözőek vagyunk, de mélyen összetartozunk. Hálaadás van bennem és reménység, ha előre tekintek. Isten rendeli ki a vezetőket, szolgálókat is a gyülekezetben. Így gondoskodik az Ő népéről.

c. Egyéni életünk. Tekintünk végül az egyéni életünkre. Mit üzen számodra ez a kép? Hogyan látod a saját életedet a gyülekezet részeként ebben a képben? Mennyire éled meg, hogy tudsz lenni világosság a környezetedben, mennyire éled meg a törekenységedet, kiszolgáltatottságodat Istennek? Miben lehet vigasztalás, hogy Jézus a hét gyertyatartó között jár, azaz köztünk van, ha hívjuk és gondoskodik az Ő egyházáról, népéről, őrzi és tartja őket? A te életedben hol tudsz kapcsolódni ehhez, hogyan lehet ez valósággá a számodra?

Testvérek, kiáltsunk együtt: Világ Világossága, tölts be minket! Adj bátor kiállást, hitvalló életet! Hadd legyünk hűek, amíg vissza nem jössz! Légy velünk ebben az évben is! Legyen áldásod azokon a testvéreinken, akik ma is az életükkel játszanak, mikor a Te nevedet megvallják. A Te kezedre bízunk őket és magunkat is!

Ámen!

Thoma László